

HEMELWATER- EN DROOGTEPLAN HOEILAART

Bijlage 7.1.1: Update gewestelijke stedenbouwkundige verordening 2023

Voor nieuwbouw dient in eerste instantie te worden voldaan aan de hemelwaterverordening (i.e. de GSV of GSVH) die werd opgesteld voor heel het Vlaams gewest ([Hemelwater - verordening | Departement Omgeving - Vlaamse overheid \(vlaanderen.be\)](#)). Volgens deze GSVH moet elk op te richten gebouw, constructie of aan te leggen verharding (groter dan 40 m²) aan de normen van de verordening voldoen (zie paragraaf 3.3 in bijlage 7.1). In februari 2023 werd een **update** van de verordening goedgekeurd door de Vlaamse Regering, met striktere normen en een uitbreiding van het toepassingsgebied. De opmaak van een nieuwe verordening komt voort uit het feit dat de huidige Vlaamse regels rond opvang van hemelwater onvoldoende rekening houden met evoluties inzake klimaat, waardoor hevige piekregenval en lange periodes van droogte vaker voorkomen. In de nieuwe versie wordt vertrokken vanuit het idee dat elke druppel telt. De gewijzigde GSVH gaat in op **2 oktober 2023 voor privaat domein** en op **7 januari 2025** voor omgevingsvergunningaanvragen op het **openbaar domein** (m.u.v. omgevingsvergunningen voor verkavelen van gronden). Bij schrijven van dit rapport wordt het technisch achtergronddocument nog opgemaakt door de CIW en Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV).

De belangrijkste wijzigingen van de vernieuwde GSVH (2023) t.o.v. de oude GSVH worden hieronder opgesomd.

Versoepeling infiltratievoorwaarden drinkwaterwingebied

Paragraaf 2 van de hemelwaterverordening van 2013 wordt geschrapt waarbij een verbod was voorzien op infiltratie van niet potentieel verontreinigd regenwater in beschermingszone I en II van drinkwaterwinningsgebieden. **Infiltratie van proper hemelwater is toegelaten in deze beschermingszones I en II.**

Een uitgebreider toepassingsgebied

De vernieuwde verordening wordt ook van toepassing op

- Het openbaar domein (bv. weg- of riolinfrastructuur)
- Bij ingrijpende renovaties (verbouwingen met stabiliteitswerken)
- Op kleinere constructies: de ondergrens van 40 m² verdwijnt (cfr. de oude GSVH).
- Verplichte aanleg van een infiltratievoorziening op percelen met een kleinere oppervlakte: de perceelsoppervlakte wordt gevoelig verkleind van 250 m² naar 120 m². Dit is voor alle kadastrale percelen die tot één eigendom behoren.

Er geldt een uitzondering wanneer al het hemelwater op het eigen terrein in de onverharde zone infiltreert zonder de aanleg van een afvoersysteem (m.u.v. dakgoten en afvoerpijpen). De oppervlakte van deze onverharde zone dient minstens 1/4e van de afwaterende (verharde) oppervlakte te bedragen. M.a.w. als er geen enkele afwatering van hemelwater is afkomstig van een eigen terrein dat over voldoende onverharde oppervlakte beschikt.

Stimuleren van hergebruik via plaatsen van hemelwaterputten, ook bij renovatie

De **minimale volumes** voor hemelwaterputten wordt gradueel vergroot.

- Bij nieuwbouw of herbouw van eengezinswoningen worden de minimale volumes voor hemelwaterputten gekoppeld aan de horizontale dakoppervlaktes:
 - Dak < 80 m² → 5.000 L
 - Als 80 m² < dak < 120 m² → 7.500 L
 - Als 120 m² < dak < 200 m² → 10.000 L
 - Als dak > 200 m² → min. 100 L/m² dak, tenzij gebruiksmogelijkheden niet in verhouding zijn met het volume
- Daarnaast is er ook voor meergezinswoningen een uitbreiding opgenomen, waarbij het minimaal volume wordt opgetrokken naar 100 l/m². Per begonnen putvolume van 5.000 liter wordt minimaal een woongelegenheid op de hemelwaterput aangesloten, voor zover er voldoende woongelegenheden aanwezig zijn.

Het opvangen hemelwater moet ook **maximaal hergebruikt** worden in de woongelegenheid en dit voor toepassingen waarvoor geen drinkwaterkwaliteit nodig is, namelijk

- elk toilet
- de wasmachine
- buitengebruik (als aanwezig)

De plaatsing van een hemelwaterput wordt ook opgelegd bij een verbouwing met werken aan de waterafvoer.

Grotere buffervolumes en infiltratieoppervlaktes voor infiltratievoorzieningen

De **minimale infiltratieoppervlakte** wordt verdubbeld van 4% naar **8%**. Het **minimaal buffervolume** gaat van 25 l/m² naar **33 l/m²**. Bovengrondse infiltratievoorzieningen zijn de norm. Deze hebben immers extra voordelen naar onderhoud, het vermijden van dichtslibbing, controle op verkeerde aansluitingen, groenblauwe inrichting... Bij uitbreiding van bestaande verhardingen, die niet tot het openbaar domein behoren, telt deze bijkomende verharding dubbel in de bepaling van de afwaterende oppervlakte, en dus vereiste afmetingen van de infiltratievoorziening.

Grotere buffervolumes voor grote verharde oppervlakten

Waar om technische redenen geen infiltratievoorziening mogelijk is, wordt enkel voor grote verharde oppervlakten, het vereiste buffervolume opgetrokken: Indien bij constructies groter dan 1.000 m² geen infiltratievoorziening kan aangelegd worden, dan is de plaatsing van een

buffervoorziening verplicht. Het **volume van de buffervoorziening** bedraagt **43 l/m²**, met een **maximaal lozingsdebiet van 5 l/s/ha**.

Bij constructies kleiner dan 1.000 m² is een vertraging naar 5 l/s/ha onmogelijk technisch te realiseren. Hiervoor kunnen onderstaande maatregelen uitgevoerd worden:

- Stimuleren van infiltratie (zie lager)
- Aanleggen van een groen- of retentiedak
- Stimuleren van meer effectief hergebruik uit grotere hemelwaterputten of collectief hergebruik (zie lager)

Grotere buffervolumes bij minder goed infiltreerbare bodems

Waar de infiltratiecapaciteit van de bodem laag is (tussen 0,5 en 5 mm/u), is een combinatie van infiltratie en buffering aangewezen. Hiervoor dient in overleg gegaan te worden met de waterloopbeheerder, tenzij ze aan onderstaande voorwaarden voldoen:

INFILTRATIECAPACITEIT K_{SAT} IN M/U	HOE TE VERTRAGEN?
$K_{sat} \geq 5$ mm/u	Infiltratie conform GSVH <ul style="list-style-type: none"> ➤ Volume: 330 m³/ha ➤ Infiltratie-oppervlakte: 8 m²/100 m²
5 mm/u > $K_{sat} \geq 0,5$ mm/u	Gecombineerd systeem infiltratie en buffering <ul style="list-style-type: none"> ➤ Infiltratievolume: 200 m³/ha ➤ Infiltratie-oppervlakte: 8 m²/100 m² ➤ Buffervolume: 200 m³/ha ➤ Vertraagde doorvoer buffering: 5 l/s/ha
$0,5$ mm/u > K_{sat}	Buffering conform GSVH <ul style="list-style-type: none"> ➤ Buffervolume: 430 m³/ha ➤ Vertraagde doorvoer buffering: 5 l/s/ha

Aanpassing voorwaarden reductie dimensies infiltratievoorziening

Als in een **hemelwaterput** wordt voorzien, kan de in rekening te brengen afwaterende oppervlakte **verminderd** worden met **30 m²** per aangesloten woongelegenheden. Voor een groendak blijft de regel van toepassing dat de delen van een dak die zijn uitgerust met een groendak door twee mogen worden gedeeld bij de bepaling van de afwaterende oppervlakte. De minimale opslagcapaciteit waaraan een groendak moet voldoen voordat deze regel mag worden toegepast, werd opgetrokken van 35 L/m² naar 50 L/m².

Mogelijkheden voor collectieve oplossingen verduidelijkt

Een groepering van de bepalingen rond collectieve voorzieningen moet meer duidelijkheid brengen in de mogelijkheden. Voor collectieve voorzieningen is geen verkavelingsvergunning nodig en ook **collectief hemelwatergebruik** wordt mogelijk gemaakt. Zo komen er meer mogelijkheden voor samenwerkingen over perceelsgrenzen heen of tussen publieke en private actoren. Een grote verharde parking kan bijvoorbeeld een waterbron worden voor een naastgelegen bedrijf.